

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, dnia 28 marca 2023 r.

K-1.431.1.6.2022.8.MK

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość realizacji zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej dofinansowanych przez dopłatę do ceny usługi ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, w tym prawidłowość wyliczenia dopłaty w 2021 r.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Gmina Drawsko Pomorskie ul. Generała Władysława Sikorskiego 41, 78-500 Drawsko Pomorskie
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli	Pan Krzysztof Czerwiński Burmistrz Drawska Pomorskiego
Okres objęty kontrolą	2021 r.
Kontrolujący	– Małgorzata Konarska – starszy inspektor wojewódzki (kierownik zespołu kontrolnego), – Aleksandra Komincz – starszy inspektor wojewódzki, z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.
Nr upoważnienia	Upoważnienie nr 22/22 z dnia 9 marca 2022 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	– Art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 224), – Art. 18 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz.U. z 2021 r., poz. 717 ze zm.).
Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, rzetelność, celowość.
Termin kontroli	21 marca – 1 kwietnia 2022 r.
Rodzaj kontroli	Planowa, tryb zwykły ¹ .

Podstawa prawna	- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.), zwana dalej ustawą o finansach publicznych. - Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.), zwana dalej ustawą o rachunkowości. - Ustawa z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1123 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 717 ze zm.), zwana dalej ustawą o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. - Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U z 2020 r. poz. 1944 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 1371), zwana dalej ustawą o publicznym transporcie zbiorowym. - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 9 sierpnia 2019 r. w sprawie wniosków o objęcie w danym roku budżetowym dopłatą z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1514, Dz.U. z 2021 r. poz. 582), zwane dalej rozporządzeniem w sprawie wniosków o objęcie w danym roku budżetowym dopłatą z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. - Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.), zwane dalej rozporządzeniem w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych. - Rozporządzenie (WE) 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70, zwane dalej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącym usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego.

¹Mając na względzie obowiązujący na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii (rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r., Dz. U. z 2020 r. poz. 491 ze zm.), na podstawie art. 21 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przeprowadzone zostały poza siedzibą podmiotu kontrolowanego, o czym Burmistrz Drawska Pomorskiego został poinformowany w zawiadomieniu o kontroli z dnia 9 marca 2022 r. (znak: K-1.431.1.6.2022.1.MK).

Osoba udzielająca wyjaśnień w trakcie kontroli	1. Pan Krzysztof Czerwiński – Burmistrz Gminy Drawsko Pomorskie 2. Pan Ireneusz Kabat – Zastępca Burmistrza Gminy Drawsko Pomorskie

USTALENIA KONTROLI

Zgodnie z art. 1 oraz art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, środki Funduszu służą realizacji zadań własnych organizatorów dotyczących zapewnienia funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów o charakterze użyteczności publicznej przez dopłatę do ceny usługi za wyjątkiem komunikacji miejskiej.

1. Wniosek o objęcie dopłatą

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, dopłacie ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (dalej: Fundusz), podlegają linie komunikacyjne niefunkcjonujące co najmniej 3 miesiące przed dniem wejścia w życie ustawy, tj. 18 lipca 2019 r. oraz linie, na które umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego zostanie zawarta po jej wejściu w życie.

W dniu 23 listopada 2020 r. (data wpływu do ZUW) Gmina Drawsko Pomorskie złożyła do Wojewody Zachodniopomorskiego wniosek o objęcie dopłatą w 2021 r. 9 linii komunikacyjnych w ramach ustawy o funduszu przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (I nabór). Wniosek o objęcie dopłatą został przekazany zgodnie z obowiązującym terminem, tj. w okresie od 4 do 24 listopada 2020 r.

(dowód: akta kontroli od str. 84 do str. 126)

Jak wynika z wyjaśnień przedłożonych przez Jednostkę „Gmina wystąpiła o dopłatę dla nowych linii, które zostały uruchomione w 2021 roku. Do wniosku o dopłatę w 2021 r. przedłożono zaświadczenia na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego wydane dla Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej Złocieniec Sp. z o.o. wydane w dniu 31.12.2019 r. Następnie Operator wystąpił do Burmistrza Drawska Pomorskiego o wydanie zaświadczeń na nowe linie komunikacyjne (8 linii) zgodne z Uchwałą Nr XXXVII/310/2020 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie zgody na zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego. Nowe linie komunikacyjne obowiązywały od 04 stycznia 2021 r. (zgodnie z przedłożonymi zaświadczeniami na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego z dnia 31.12.2020 r. wraz z rozkładami jazdy). Przed dniem 18 lipca 2019 r. nie funkcjonowały linie komunikacyjne w gminnych przewozach pasażerskich w ramach publicznego transportu zbiorowego”.

(dowód: akta kontroli od str. 36 do str. 48)

W dniu 9 grudnia 2020 r. wpłynęła korekta do ww. wniosku. Gmina zawnioskowała o objęcie dopłatą 8 linii komunikacyjnych. We wniosku wskazano m.in., że:

- a) planowana łączna kwota deficytu linii wyniesie 1 126 089,34 zł,
- b) planowana łączna kwota dopłaty wyniesie 1 011 457,50 zł,
- c) planowana łączna wielkość pracy eksploatacyjnej wyniesie 337 152,50 wkm.

Poniżej tabela w tym zakresie.

Linia komunikacyjna	Okres przejazdów autobusowych	Długość linii dziennie	Liczba dni pracy w 2021 r.	Planowana wielkość pracy eksploatacyjnej w 2021 r. (w wkm)	Planowana kwota deficytu	Wnioskowana kwota dopłaty
1	2	3	4	5 = (3*4)	6	7
Linia nr 1 Drawsko Pomorskie - Linowo przez: Mielenko kolonia, Mielenko Drawskie, Gudowo, Gudowo szkoła	dni robocze bez okresu wakacyjnego	102,80 ¹	187	19 223,60	124 032,90 zł	111 406,80 zł
		38,40 ²	187	7 180,80		
		25,70 ¹	36	925,20		
		9,60 ²	36	345,60		
	dni robocze w okresie wakacyjnym i dni międzyświąteczne	102,80 ¹	67	6 887,60		
Linia nr 2 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Borne, Dołgie, Przytoń, Łabędzie, Żółte, Zarańsko	dni robocze bez okresu wakacyjnego	176,10 ¹	187	32 930,70	164 198,74 zł	147 483,90 zł
		23,70 ²	187	4 431,90		
	dni robocze w okresie wakacyjnym i dni międzyświąteczne	176,10 ¹	67	11 798,70		
Linia nr 3 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Zagózd, Gajewko	dni robocze bez okresu wakacyjnego	81,00	187	15 147,00	50 590,98 zł	45 441,00 zł
Linia nr 4 Drawsko Pomorskie - Nętno przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Zarańsko, Żółte, Łabędzie kolonia, Łabędzie Rydzewo, Lasocin	dni robocze bez okresu wakacyjnego	170,40	187	31 864,80	106 428,43 zł	95 594,40 zł
Linia nr 5 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Żołędowo, Konotop, Konotop kolonia, Karwice, Ziemsko, Oleszno	dni robocze bez okresu wakacyjnego	259,60 ¹	187	48 545,20	228 037,83 zł	204 824,40 zł
		64,90 ²	36	2 336,40		
	dni robocze w okresie wakacyjnym i dni międzyświąteczne	259,60 ¹	67	17 393,20		
Linia nr 6 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Jankowo Małe, Kumki, Krzynno, Jankowo, Woliczno, Mielenko Drawskie	dni robocze bez okresu wakacyjnego	149,70 ¹	187	27 993,90	163 201,08 zł	146 587,80 zł
		35,60 ²	187	6 657,20		
		49,90 ¹	36	1 796,40		
	dni robocze w okresie wakacyjnym i dni międzyświąteczne	149,70 ¹	67	10 029,90		
		35,60 ²	67	2 385,20		
Linia nr 7 Drawsko Pomorskie - Ostrowice przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Drawsko Pomorskie ul. Poczyńska, Grzybno, Dołgie, Borne, Kolno, Jelenino	dni robocze bez okresu wakacyjnego	114,80 ¹	187	21 467,60	176 458,88 zł	158 496,00 zł
		93,20 ²	187	17 428,40		
	dni robocze w okresie wakacyjnym i dni międzyświąteczne	114,80 ¹	67	7 691,60		
		93,20 ²	67	6 244,40		
Linia nr 8 Drawsko Pomorskie - Dalewo		96,40 ¹	187	18 026,80	113 140,50 zł	101 623,20 zł
		32,40 ²	187	6 058,80		

przez: Mielenko kolonia, Mielenko Drawskie, Suliszewo kolonia, Suliszewo	dni robocze bez okresu wakacyjnego	24,10 ¹	36	867,60		
		8,10 ²	36	291,60		
	dni robocze w okresie wakacyjnym i dni międzyświąteczne	96,40 ¹	67	6 458,80		
		32,40 ²	67	2 170,80		
Razem				337 152,50	1 126 089,34 zł	1 011 457,50 zł

¹ kurs realizowany na danej linii na dłuższej trasie (kurs długi),

² kurs realizowany na danej linii na krótszej trasie (kurs krótki).

(dowód: akta kontroli od str. 127 do str. 141)

Jak wynika z przedłożonych dokumentów (tj. z Załącznika nr 8, 9, 10 do wniosku o objęcie dopłatą oraz uzasadnienia do przyjętych wartości prognozowanych kosztów i przychodów usług publicznego transportu zbiorowego działającego na terenie Gminy Drawsko Pomorskie na 2021 r.) planowana kwota deficytu została ustalona przez Operatora na podstawie kosztów i przychodów funkcjonowania usług publicznego transportu zbiorowego na terenie gmin obsługiwanych przez Operatora z uwzględnieniem średniorocznego wzrostu cen, wzrostu kosztów wynagrodzeń oraz zagrożeń płynących z możliwości ograniczenia przychodów związanych z pandemią COVID-19.

Koszt usług transportowych na 8 liniach komunikacyjnych (337 152,50 wkm) oszacowano na kwotę 1 503 700,15 zł, w tym:

- koszty bezpośrednie realizacji usług transportowych w kwocie 1 117 022,60 zł,
- koszty pośrednie realizacji usług transportowych w kwocie 386 677,55 zł.

Przychody oszacowano na kwotę 377 610,80 zł, w tym:

- przychody ze sprzedaży biletów w kwocie 240 000,00 zł,
- przychody z tytułu dopłat do przewozów z tytułu stosowania obowiązujących ulg ustawowych w kwocie 137 610,80 zł.

Planowany deficyt wyniósł 1 126 089,35 zł (1 503 700,15 zł [koszty] – 377 610,80 zł [przychody]) i został rozliczony we wniosku o objęcie dopłatą w oparciu o liczbę planowanych do zrealizowania wozokilometrów na danej linii.

(dowód: akta kontroli od str. 137 do str. 139)

W załączniku nr 8, 9, 10 do korekty wniosku o objęcie dopłatą Gmina wykazała również, że roczna szacunkowa kwota dopłaty to 1 011 457,50 zł. Minimalny wkład własny stanowi natomiast kwotę 101 145,75 zł. W związku z powyższym kontrolujący zapytali, dlaczego wykazany wkład własny Gminy w ww. dokumencie nie stanowi 10% kwoty planowanego deficytu. Jednostka wyjaśniła, że „W załączniku nr 8,9,10 do korekty wniosku o objęcie dopłatą wykazano planowaną dopłatę organizatora na poziomie 114 631,85 złotych co stanowi 10,18%. W zestawieniu podano również omyłkowo wyliczony 10% wkład własny Gminy Drawsko Pomorskie wyliczony jak 10% od rocznej szacunkowej dopłaty zamiast od kwoty rocznego deficytu. Wkład własny Gminy (organizatora) zawsze jest równy różnicy pomiędzy kwota deficytu linii komunikacyjnych a dopłatą z FRPA”. Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(dowód: akta kontroli str. 137 oraz od str. 36 do str. 48)

Kontrolujący, na podstawie dokumentów przedłożonych do wniosku i korekty wniosku o objęcie dopłatą, stwierdzili, że dane w zakresie wyliczenia planowanego deficytu, planowanej wielkości pracy eksploatacyjnej oraz planowanej kwoty dopłaty zostały wykazane prawidłowo.

(dowód: akta kontroli od str. 130 do str. 131 oraz str. 137)

Ponadto w wyniku analizy korekty wniosku o objęcie dopłatą oraz załączników stwierdzono, że:

- Gmina nie przedłożyła załącznika nr 5 do wniosku, tj. dokumentów potwierdzających realizację potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej – dokumenty przedstawiono dopiero w czasie prowadzonych czynności kontrolnych,
- błędnie wykazano liczbę zatrzymań autobusów na przystankach,
- brak jest spójności pomiędzy dokumentami w zakresie przebiegu tras na liniach komunikacyjnych.

Szczegółowy opis uchybień zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.

(dowód: akta kontroli od 130 do str. 134, str. 136 oraz od str. 142 do str. 143)

W dniu 31 grudnia 2020 r. Wojewoda Zachodniopomorski zawarł z Gminą Drawsko Pomorskie umowę nr 4/IR/FRPA/2021 o dopłatę w roku 2021 ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej do finansowania realizacji zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Zgodnie z umową maksymalna kwota dopłaty została określona w wysokości **1 011 457,50 zł**. Dopłata miała zostać wykorzystana na uruchomienie 8 linii komunikacyjnych o łącznej wielkości pracy eksploatacyjnej 337 152,50 wozokilometrów. W umowie określono ponadto, że Organizator dokonuje wyboru operatora publicznego transportu zbiorowego na zasadach określonych w ustawie o publicznym transporcie zbiorowym oraz zawiera z operatorem umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego po uzyskaniu zgody organu stanowiącego na jej zawarcie.

(dowód: akta kontroli od str. 144 do str. 158)

Uchwałą nr XXXVII/310/2020 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 17 grudnia 2020 r. organ wyraził zgodę na zawarcie przez Gminę umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w ramach przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na nowych 8 liniach komunikacyjnych.

(dowód: akta kontroli od str. 159 do str. 162)

Mając na uwadze powyższe Gmina w dniu 31 grudnia 2020 r podpisała Aneks nr 1 do umowy nr 542/19 z dnia 2 grudnia 2019 r. o świadczenie usług publicznych w zakresie publicznego transportu, zawartej z Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej Złocieniec Sp. o.o. Ww. umowę zawarto na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, tj. poprzez bezpośrednie zwanie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

W trakcie trwania umowy, w celu realizacji przewozów finansowanych z Funduszu, zawarto również Aneks nr 2 z dnia 8 lipca 2021 r., Aneks nr 3 z dnia 9 lipca 2021 r. oraz Aneks nr 4 z dnia 24 września 2021 r. W Aneksach ujęto m.in plan przedmiotowo-finansowy, w którym zawarto informacje o planowanej liczbie wozokilometrów, kosztach linii komunikacyjnych, szacunkowych przychodach na liniach oraz planowanym deficycie, rozkład jazdy i umiejscowienie przystanków oraz tabelę opłat za świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

(dowód: akta kontroli od str. 163 do str. 263)

Kontrolujący dokonali analizy umowy i aneksów zawartych przez Gminę z Operatorem pod względem ich zgodności z wymogami określonymi w art. 25 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. W powyższym zakresie stwierdzono, że przepisy ww. artykułu nie znajdują w pełni odzwierciedlenia w treści przedmiotowych dokumentów. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli od str. 721 do str. 724)

Ponadto stwierdzono różnice w przebiegu tras poszczególnych linii komunikacyjnych, tj. pomiędzy trasami wykazanymi w załącznikach do zawartych Aneksów nr 1, 3 i 4, zaświadczeniami na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego wraz z rozkładami jazdy, a trasami określonymi w Załączniku nr 1 do umowy nr 4/IR/FRPA/2021 zawartej z Wojewodą Zachodniopomorskim. **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.**

(dowód: akta kontroli od str. 236 do str. 248, od str. 262 do str. 272, od str. 320 do str. 323, od str. 331 do str. 334, od str. 340 do str. 343, od str. 347 do str. 350, od str. 359 do str. 362, od str. 369 do str. 372, od str. 381 do str. 384, od str. 393 do str. 397 oraz od str. 144 do str. 158)

2. Realizacja zadania

Zgodnie z §3 ust. 1 umowy o dopłatę nr 4/IR/FRPA/2021 z dnia 31 grudnia 2020 r. Gmina Drawsko Pomorskie zobowiązana została do składania wniosków o dopłatę. Jednostka złożyła do Wojewody Zachodniopomorskiego następujące wnioski w ramach ustawy o Funduszu przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej:

- za I kwartał 2021 r.: wniosek przekazano w dniu 31 marca 2021 r. (korektę złożono w dniu 6 kwietnia 2021 r.),
- za II kwartał 2021 r.: wniosek przekazano w dniu 30 czerwca 2021 r. (korektę złożono w dniu 5 lipca 2021 r.),
- za III kwartał 2021 r.: wniosek przekazano w dniu 30 września 2021 r.,
- za IV kwartał 2021 r.: wniosek przekazano w dniu 29 listopada 2021 r.

Stwierdzono, że ww. wnioski zostały złożone zgodnie z terminami określonymi w umowie o dopłatę.

(dowód: akta kontroli od str. 144 do str. 158 oraz od str. 273 do str. 318)

Na podstawie złożonych wniosków o dopłatę Wojewoda Zachodniopomorski przekazał Gminie Drawsko Pomorskie środki z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych w kwocie **905 449,70 zł**. Dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Wniosek za kwartał:	Data wpływu wniosku do ZUW	Wnioskowana kwota dopłaty	Data przekazania środków z budżetu państwa	Data wpływu dopłaty do organizatora przewozów	Kwota przekazanej dopłaty
I	31.03.2021	229 566,90 zł	20.04.2021	20.04.2021	229 566,90 zł
II	30.06.2021	212 050,47 zł	19.07.2021	19.07.2021	212 050,47 zł
III	30.09.2021	232 083,02 zł	18.10.2021	18.10.2021	232 083,02 zł
IV	29.11.2021	231 749,31 zł	20.12.2021	20.12.2021	231 749,31 zł
Razem		905 449,70 zł	X		905 449,70 zł

Kwota otrzymanej przez Gminę dopłaty była zgodna z kwotą wynikającą ze złożonych wniosków o dopłatę. Maksymalna kwota dopłaty przyznana w ramach umowy nr 4/IR/FRPA/2021 z dnia 31 grudnia 2020 r. wynosiła 1 011 457,50 zł. Zgodnie z przedłożonymi wnioskami o dopłatę Gmina zawnioskowała o 905 449,70 zł, tj. o 106 007,80 zł mniej od kwoty maksymalnej.

(dowód: akta kontroli od str. 144 do str. 158, od str. 273 do str. 318 oraz od str. 460 do str. 462)

Stwierdzono, że Gmina we wniosku o dopłatę za III kwartał 2021 r. błędnie wykazywała kwotę dopłaty, która pozostała jej do wykorzystania z poprzedniego kwartału i tym samym nieprawidłowo zawnioskowała o kwotę dopłaty w tym kwartale. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli od str. 273 do str. 318)

Z przedłożonych dokumentów wynika, że deficyt pojedynczej linii komunikacyjnej ujęty we wnioskach o dopłatę był wartością planowaną. Gmina wyjaśniła, że „Dane ujęte we wnioskach o dopłatę (I-IV kwartał 2021 r.) składane są zawsze przed zakończeniem danego kwartału, którego dotyczą. W związku z powyższym nie ma możliwości ujęcia danych rzeczywistych we wnioskach o objęcie dopłatą. W związku z powyższym dane ww. wnioskach podawane są w wielkościach planowanych. Dane we wnioskach o objęcie dopłatą dotyczące planowanych kosztów i przychodów na podstawie, których ustalany był deficyt opracowywał Operator”.

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59 oraz od str. 73 do str. 83)

Kontrolujący ustalili, że kwota rzeczywistego deficytu dla poszczególnych linii komunikacyjnych była obliczana przez przewoźnika na podstawie kwot osiągniętych przychodów i poniesionych kosztów w ramach prowadzonej przez niego działalności przewozowej na etapie składania przez Gminę sprawozdań za poszczególne kwartały do ZUW. W powyższym zakresie Gmina poinformowała, że „Deficyt wykazany w załącznikach do sprawozdań za wszystkie kwartały roku 2021 obliczono zgodnie z metodyką określoną w załączniku numer 3 (Szczegółowy sposób obliczania rekompensaty) do umowy o świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego”.

„(...) Rzeczywista kwota przychodów uwzględniała przychody z tytułu sprzedaży biletów, przychody z tytułu dopłat od ulgowych biletów, pozostałe przychody operacyjne (np. otrzymywane dotacje, pomoc COVID 19). (...) Przy obliczaniu planowanej kwoty deficytu Operator brał pod uwagę koszty planowane do poniesienia określone w załączniku numer 3 do umowy (Szczegółowy sposób obliczania rekompensaty), tj.:

- Koszty bezpośrednie realizacji umowy PTZ,

- Koszty Pośrednie w tym: koszty wydziałowe, stacji obsługi, stacji paliw, koszty zarządu, pozostałe koszty operacyjne, koszty finansowe.

W zakresie rzeczywistej kwoty deficytu pod uwagę brane są tego samego rodzaju koszty”.

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59 oraz od str. 73 do str. 83)

Dane, które wziął pod uwagę przewoźnik, zawarto w zestawieniach stanowiących załączniki do sprawozdań. Gmina przedłożyła również dokumenty potwierdzające prawidłowość wyliczeń ujętych w ww. zestawieniach oraz wydruki z systemów informatycznych dot. przychodów uzyskanych ze sprzedaży biletów oraz dopłat za przejazdy osób uprawnionych na podstawie ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego. Na próbie ww. przychodów uzyskanych na linii 1, 3 i 5 stwierdzono, że są one zgodne z danymi wykazanymi w załącznikach do sprawozdań, na podstawie których obliczono kwoty rzeczywistego deficytu.

(dowód: akta kontroli od str. 561 do str. 578, od str. 584 do str. 642 oraz od str. 652 do str. 667)

Ponadto mając na uwadze fakt, że kwota rzeczywistego deficytu była obliczana przez przewoźnika, a nie przez Gminę kontrolujący zapytali w jaki sposób dokonywała ona weryfikacji wykazanego deficytu oraz czy sprawdzała powstanie ewentualnego dodatniego wyniku finansowego na poszczególnych liniach komunikacyjnych. Wyjaśniono, że „Gmina dokonywała wstępnej weryfikacji wykazanego deficytu przy wnioskach o dopłatę za poszczególne okresy rozliczeniowe oraz przy składanych sprawozdaniach zgodnie z zapisami umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego z Operatorem. Dodatkowo zgodnie z umową co roku przeprowadzany jest audyt rekompensaty należnej Operatorowi. Audyt za rok 2021 zostanie przeprowadzony w II kwartale 2022 roku”. Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59 oraz od str. 66 do str. 72)

Kontrolujący na podstawie dokumentów finansowo-księgowych i merytorycznych zweryfikowali sposób realizacji przedmiotowego zadania.

Praca eksploatacyjna

W wyniku pandemii COVID-19 w 2021 r., Gmina zdecydowała o zmniejszeniu liczby dni/kursów, w które jeździły autobusy na liniach komunikacyjnych, co przedłożyło się na wielkość wykonanej pracy eksploatacyjnej w I i II kwartale 2021 r. Jak wyjaśniono „Gmina we wniosku o dopłatę za I kwartał 2021r. nie wnioskowała o dopłatę za 9 dni w okresie wakacyjnym i międzyświątecznym (oprócz linii nr 7), tj. za okres od 04.01.2021 r. do 15.01.2021 r. ze względu na

nagłą zmianę organizacji roku szkolnego 2020/2021. Z powodu pandemii koronawirusa Ministerstwo Edukacji i Nauki zatwierdziło jeden termin ferii zimowych. Ferie zimowe dla uczniów z całego kraju odbyły się w jednym terminie i trwały od 4 do 17 stycznia 2021 r. (do niedzieli). Było to działanie, które miało znacząco wpłynąć na zmniejszenie rozprzestrzeniania się COVID-19. W związku z powyższą sytuacją Organizator wraz z Operatorem podjęli decyzję o zawieszeniu kursów w powyższym terminie”.

„Gmina we wniosku o dopłatę za II kwartał 2021 r. nie wnioskowała o dopłatę za 11 dni, tylko za 3 dni, ponieważ Organizator wraz z Operatorem podjęli decyzję, że w okresie 08, 15, 22 i 29.04.2021 r., 06, 13, 20 i 27.05.2021 r. kursy nie będą obsługiwane. Z powodu pandemii koronawirusa Ministerstwo Edukacji i Nauki wprowadziło:

- od 22.03 do 11.04.2021 r. oraz od 12.04 do 25.04.2021 r. kształcenie na odległość dla wszystkich uczniów szkół podstawowych,

- od 26.04 do 02.05.2021 r. lekcje w klasach I-III w szkołach podstawowych w trybie hybrydowym w 11 województwach, w tym zachodniopomorskim, pozostali uczniowie byli objęci kształceniem na odległość;

Od 03.05 do 30.05.2021 r. uczniowie klas IV-VIII szkół podstawowych byli objęci kształceniem na odległość lub nauką w trybie hybrydowym. Uczniowie do regularnej nauki stacjonarnej wrócili 31.05.2021 r.

Powyższe sytuacje miały szczególne znaczenie, ponieważ kursy w czwartki były dostosowane do potrzeb uczniów (w czwartki uczniowie mogli korzystać z oferty zajęć pozalekcyjnych po 7 i 8 godzinie lekcyjnej), w okresie gdy nauka była „zdalna” lub „hybrydowa” organizacja dodatkowych zajęć stacjonarnych była niemożliwa.

Było to działanie, które miało znacząco wpłynąć na zmniejszenie rozprzestrzeniania się COVID-19. Gmina wnioskowała o dopłatę za 3 dni robocze wypadające w czwartki w II kwartale 2021 r.”.

„Gmina we wniosku o dopłatę za II kwartał 2021 r. nie wnioskowała o dopłatę za 7 dni, tylko za 3 dni w okresie wakacyjnym i międzyświątecznym, ponieważ Organizator wraz z Operatorem podjęli decyzję, że w okresie 01, 02 i 06.04.2021 r. oraz 04.06.2021 r. kursy nie będą obsługiwane. W dniach 01-06.04.2021 r. i w dniu 04.06.2021 r. w szkołach trwała przerwa międzyświąteczna, jednocześnie z powodu pandemii koronawirusa Ministerstwo Edukacji i Nauki wprowadziło od 22.03 do 11.04.2021 r. kształcenie na odległość dla wszystkich uczniów szkół podstawowych. Było to działanie, które miało znacząco wpłynąć na zmniejszenie rozprzestrzeniania się COVID-19. Kursy wakacyjne zostały uruchomione od dnia 28.06.2021 r.”.

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59 oraz od str. 73 do str. 83)

Stwierdzono, że w przypadku linii nr 6 i 7, na dzień kontroli Jednostka nie przedłożyła stosownych rozkładów jazdy, które potwierdzają wielkość wykonanej, rzeczywistej pracy eksploatacyjnej. Dokumenty te zostały przedłożone dopiero do wniesionych zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli od str. 369 do str. 392)

Deficyt linii komunikacyjnych

Z ewidencji księgowej i not obciążeniowych wystawionych przez przewoźnika wynika, że kwota deficytu ogółem wyniosła 1 088 281,60 zł (w tym ze środków własnych poniesiono 182 831,87 zł, natomiast ze środków dopłaty poniesiono 905 449,73 zł, tj. o 0,03 zł więcej niż kwota otrzymanej przez Jednostkę dopłaty – szczegółowo opisano w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 3. Dokumentacja finansowo-księgowa zadania). W dniu 14 stycznia 2022 r. Jednostka dokonała zwrotu dopłaty w wysokości 46 941,08 zł. Mając na uwadze powyższe wydatki za wykonane usługi przewozu wyniosły łącznie 1 041 340,49 zł (182 831,87 zł [środki własne] + 858 508,62 zł [środki dopłaty]).

(dowód: akta kontroli od str. 466 do str. 470, od str. 472 do str. 475 oraz od str. 500 do str. 523)

Gmina Drawsko Pomorskie w załącznikach do kwartalnych sprawozdań rozliczających dopłatę jak i w załączniku do rocznego sprawozdania wykazała natomiast, że kwota deficytu na linii wyniosła 1 050 708,13 zł.

(dowód: akta kontroli od str. 561 do str. 578, od str. 584 do str. 642, od str. 649 do str. 651)

Jak wynika z wyjaśnienia Jednostki powstała różnica w kwocie 9 367,64 zł (1 050 708,13 zł – 1 041 340,49 zł = 9 367,64 zł) „(...) stanowi różnicę pomiędzy deficytem rocznym ustalonym na podstawie załącznika numer 3 do umowy o świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego, a kwotą wpłat na poczet rekompensaty z środków FRPA (pomniejszone o zwrot) i środków własnych Organizatora. (...) Deficyt na zakończenie okresu wynosi 9 367,64 zł, tzn., że w wyniku rozliczenia roku 2021 deficyt niepokryty z środków Organizatora wynosi 9 367,64 zł”. Niepokrycie deficytu ze środków Organizatora w kwocie 9 367,64 zł nie miało wpływu na rozliczenie otrzymanej dopłaty.

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59 oraz od str. 73 do str. 83)

Ponadto zadano pytanie z czego wynika różnica w kwocie 37 573,47 zł pomiędzy kwotą deficytu linii komunikacyjnej wykazaną w ewidencji księgowej (tj. 1 088 281,60 zł), a deficytem wynikającym z załączników do sprawozdań (tj. kwotą 1 050 708,13 zł). Jednostka wyjaśniła, że „Różnica wynika z:

- Nadpłaty dofinansowania z FRPA w kwocie 46 941,11 złotych (nadpłata wynika z przekazanej transzy dofinansowania z FRPA za IV kwartał 2021 w wysokości planowanej, a jej różnicą wynika z rozliczenia IV kwartału 2021 roku),
- Niedopłaty wkładu własnego kwota 9 367,64 złote (wynika z rozliczenia IV kwartału 2021 roku) – podlegająca rozliczeniu w rocznym rozrachunku rekompensaty należnej Operatorowi za rok 2021 zgodnie z umową o świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego.

Organizator winien zwrócić kwotę 46 941,11 pomniejszoną o 0,03 złotego zgodnie z pismem z dnia 14.01.2022 przesłanego do Wojewody Zachodniopomorskiego: „W związku ze złożeniem sprawozdania rozliczającego dopłatę w ramach ustawy o funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w roku 2021 za IV kwartał 2021 r., Burmistrz Drawska Pomorskiego składa informację wyjaśniającą w zakresie kwoty niewykorzystanych środków

w IV kwartale (poz. 10 sprawozdania). Gmina składając wniosek o dopłatę za IV kwartał popełniła błąd pisarski we wnioskowanej kwocie dopłaty. We wniosku o dopłatę (poz. 2) wpisano 231.749,31 zł, powinno być 231.749,34 zł.

W związku z powyższym Gmina Drawsko Pomorskie w sprawozdaniu za IV kwartał 2021r. (poz. 10) pomniejszyła kwotę niewykorzystanych środków w kwocie 46.941,11 zł o różnicę wynikającą z błędu pisarskiego, tj. o 0,03 zł (słownie: trzy grosze), do zwrotu pozostaje: 46.941,08 zł”.

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59 oraz od str. 73 do str. 83)

Podsumowanie dokonanej przez kontrolujących analizy faktycznie wykonanej pracy eksploatacyjnej i rzeczywistego deficytu linii komunikacyjnych zawarto poniżej w tabeli.

Okresy rozliczeniowe	Wielkość pracy eksploatacyjnej (w wkm)	Kwota deficytu (cena usługi na liniach)	Należna kwota dopłaty	Środki własne organizatora
I kwartał	76 522,30	237 219,70 zł	200 863,17 zł	36 356,53 zł
II kwartał	80 251,40	251 356,97 zł	205 640,39 zł	45 716,58 zł
III kwartał	79 497,70	288 154,79 zł	235 427,07 zł	52 727,73 zł
IV kwartał	87 839,70	264 609,02 zł	216 577,99 zł	48 031,03 zł
Razem	324 111,10	1 041 340,49 zł	858 508,62 zł	182 831,87 zł

Stwierdzono, że łączna wielkość wykonanej pracy eksploatacyjnej dla linii komunikacyjnych wyniosła 324 111,10 wkm, natomiast rzeczywisty deficyt linii komunikacyjnych stanowił kwotę 1 041 340,49 zł.

(dowód: akta kontroli str. 409)

Ponadto poproszono o wyjaśnienie czy i w jaki sposób Gmina sprawowała nadzór nad realizacją przewozów realizowanych przez Przewoźnika. Wyjaśniono, że „Burmistrz Drawsko Pomorskiego za pośrednictwem dyrektorów placówek oświatowych dozorował przejazdy wykonywane w ramach gminnego publicznego transportu zbiorowego przez Operatora. Dyrektorzy placówek przekazali w 2021 roku miesięczne informacje o realizacji przewozów w ramach umowy nr 542/19 o świadczenie usług publicznych w zakresie publicznego transportu zbiorowego z dnia 02 grudnia 2019 r. zawartej pomiędzy Gminą Drawsko Pomorskie a Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej Złocieniec Sp. z o.o, w których to stwierdzono, że Spółka PKS Złocieniec przejazdy zrealizowała prawidłowo oraz zgodnie z obowiązującym rozkładem jazdy i ilością kursów. (...)”. Wyjaśnienie przyjęto.

(dowód: akta kontroli od str. 36 do str. 48 oraz od str. 410 do str. 459)

Gmina przedłożyła również informację, z której wynika, że w okresie od 6 do 10 września 2021 r. pracownik Urzędu Miejskiego przeprowadził wizję w terenie w związku z realizacją przez PKS Złocieniec Sp. z o.o. zadania wynikającego z umowy o świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego. Głównym celem było sprawdzenie czy autobusy wykonują przewozy zgodnie z obowiązującym rozkładem jazdy. Kontroli poddano kursy:

- godz. 07:00 na linii komunikacyjnej nr 3,

- godz. 06:45 na linii komunikacyjnej nr 6,
- godz. 13:25 na linii komunikacyjnej nr 1,
- godz. 14:25 na linii komunikacyjnej nr 8,
- godz. 13:55 na linii komunikacyjnej nr 7,
- godz. 15:25 na linii komunikacyjnej nr 5.

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Weryfikowane kursy zostały wykonane prawidłowo, a przejazdy zrealizowano zgodnie z rozkładem jazdy.

(dowód: akta kontroli str. 43)

Kontrolujący ustalili, że maksymalna łączna wielkość pracy eksploatacyjnej dla wszystkich linii komunikacyjnych nie została przekroczona, a dofinansowanie dotyczy przewozów wykonanych w 2021 r.

3. Dokumentacja finansowo-księgowa zadania

Zgodnie z §7 ust. 1 umowy nr 4/IR/FRPA/2021 z dnia 31 grudnia 2020 r. Gmina została zobowiązana do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych dopłat oraz wydatków objętych dopłatą, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

(dowód: akta kontroli od str. 144 do str. 158)

Jednostka wyodrębniła wpływ środków z dopłaty na koncie 130 i 901 w kwocie ogółem 905 449,70 zł (rozdział 60004, §2170).

(dowód: akta kontroli od str. 460 do str. 462)

Wydatki z dopłaty zostały zaksięgowane na koncie 130 w kwocie ogółem 905 449,73 zł. W związku z powyższym stwierdzono, że Gmina ujęła w ewidencji księgowej o 0,03 zł więcej niż wyniosła otrzymana dopłata. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli od str. 466 do str. 468)

Zwrotu dopłaty w kwocie 46 941,08 zł dokonano w dniu 14 stycznia 2022 r. i zaksięgowano go na koncie 130 (rozdział 6004, paragraf 2950).

(dowód: akta kontroli od str. 469 do str. 473)

Na dzień kontroli Gmina przedłożyła noty obciążeniowe dokumentujące poniesienie wydatków ze środków dopłaty i środków własnych. Ww. dokumenty nie zawierały dekretacji oraz adnotacji potwierdzających ich sprawdzenie pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(dowód: akta kontroli od str. 476 do str. 499)

W związku z powyższym wyjaśniono, że „(...) Wcześniej zostały przekazane do ZUW noty, które były kopią na stanowisku merytorycznym (po opisanu pod względem merytorycznym), przed przekazaniem ich do księgowości”.

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59 oraz od str. 73 do str. 83)

Jednostka do ww. odpowiedzi przedłożyła noty spełniające zapisy art. 21 ustawy o rachunkowości, jednakże część z nich nie została opisana bezpośrednio na dokumencie, a na dołączonym do nich załączniku. **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.**

(dowód: akta kontroli od str. 500 do str. 523)

4. Sprawozdawczość

Kontrolujący dokonali analizy przedłożonego przez Gminę Drawsko Pomorskie rocznego sprawozdania rozliczającego dopłatę za 2021 r. oraz sprawozdań kwartalnych w zakresie terminowości ich złożenia oraz prawidłowości danych wykazanych w tych sprawozdaniach.

Ustalono, że roczne sprawozdanie rozliczające dopłatę zostało złożone po terminie określonym w umowie nr 4/IR/FRPA/2021, tj. w dniu 22 lutego 2022 r. (termin do dnia 21 lutego 2022 r.). **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.**

(dowód: akta kontroli od str. 643 do str. 646)

Sprawozdania kwartalne przedłożono terminowo, tj. za:

- I kwartał w dniu 14 kwietnia 2021 r. (termin do 14 kwietnia 2021 r.),
- II kwartał w dniu 13 lipca 2021 r. (termin do 14 lipca 2021 r.),
- III kwartał w dniu 14 października 2021 r. (termin do 14 października 2021 r.),
- IV kwartał w dniu 14 stycznia 2022 r. (termin do 14 stycznia 2022 r.).

(dowód: akta kontroli od str. 561 do str. 578 do str. 583, od str. 603 do str. 642)

Stwierdzono, że dane ujęte w korekcie rocznego sprawozdania rozliczającego dopłatę za 2021 r. w zakresie otrzymanej kwoty dopłaty oraz środków dopłaty zwróconych przez Gminę są zgodne przedłożoną ewidencją księgową. Natomiast w załączniku do ww. sprawozdania błędnie wykazano, że kwota środków własnych wyniosła 192 199,51 zł, co było niezgodne z kwotą wynikającą z ewidencji księgowej. **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.**

(dowód: akta kontroli od str. 649 do str. 651, od str. 460 do str. 462, od str. 466 do str. 473)

W sprawozdaniu budżetowym Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do 31 grudnia 2021 r. Gmina wykazała otrzymaną kwotę dopłaty z Funduszu w łącznej wysokości 905 449,70 zł (rozdział 60004, §2170), co znajduje odzwierciedlenie w ewidencji księgowej kont 130 i 901.

(dowód: akta kontroli od str. 460 do str. 462 oraz od str. 668 do str. 685)

Natomiast w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2021 r. wykazano w rozdziale 60004, §4300 wydatki wykonane w kwocie 1 127 628,26 zł.

(dowód: akta kontroli od str. 686 do str. 720)

W związku z powyższym Gmina przedłożyła wyjaśnienie, z którego wynika, że „W sprawozdaniu Rb-28S na dzień 31.12.2021 r. w dziale 600, rozdział 60004, paragraf 4300 na kwotę 1.127.628,26 zł składają się następujące wydatki:

- 1) roczne rozliczenie rekompensaty z tytułu realizacji usług publicznego transportu zbiorowego za rok 2020 w kwocie 39.346,66 zł,
- 2) wpłaty na poczet rekompensaty z tytułu realizacji usług publicznego transportu zbiorowego za 2021 r. finansowane z środków własnych organizatora w kwocie 182.831,87 zł,
- 3) wpłaty na poczet rekompensaty z tytułu realizacji usług publicznego transportu zbiorowego za 2021 r. finansowane z środków Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych w kwocie 905.449,73 zł”.

Powyższe zapisy znajdują odzwierciedlenie w ewidencji księgowej konta 130.

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59, od str. 66 do str. 72 oraz od str. 467 do str. 468)

5. Rozliczenie zadania

W umowie o dopłatę nr 4/IR/FRPA/2021 określono m.in. łączną wielkość pracy eksploatacyjnej w liczbie 337 152,50 wkm.

(dowód: akta kontroli od str. 144 do str. 158)

Kontrolujący ustalili, że Gmina w kwartalnych sprawozdaniach rozliczających dopłatę wykazała wielkość pracy przewozowej w łącznej wysokości 324 111,10 wkm. Szczegółowe dane w tym zakresie wraz z faktyczną wielkością pracy eksploatacyjnej w wozokilometrach w podziale na poszczególne linie komunikacyjne przedstawiono w poniższej tabeli.

Linia komunikacyjna	Wielkość pracy eksploatacyjnej wykazana we wnioskach o dopłatę (w wkm)	Rzeczywista wielkość pracy eksploatacyjnej (w wkm)	Różnica w (w wkm)
1	2	3	4(2-3)
Linia nr 1 Drawsko Pomorskie - Linowo przez: Mielenko kolonia, Mielenko Drawskie, Gudowo, Gudowo szkoła	35 017,60	35 017,60	0,00
Linia nr 2 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Borne, Dołgie, Przytoń, Łabędzie, Żółte, Zarańsko	46 872,00	46 872,00	0,00
Linia nr 3 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Zagozd, Gajewko	15 147,00	15 147,00	0,00
Linia nr 4 Drawsko Pomorskie - Nętno przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Zarańsko, Żółte, Łabędzie kolonia, Łabędzie Rydzewo, Lasocin	31 864,80	31 864,80	0,00

Linia nr 5 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Żołędowo, Konotop, Konotop kolonia, Karwice, Ziemsko, Oleszno	64 380,80	64 380,80	0,00
Linia nr 6 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Jankowo Małe, Kumki, Krzynno, Jankowo, Woliczno, Mielenko Drawskie	46 054,50	46 054,50	0,00
Linia nr 7 Drawsko Pomorskie - Ostrowice przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Drawsko Pomorskie ul. Połczyńska, Grzybno, Dołgie, Borne, Kolno, Jelenino	52 832,00	52 832,00	0,00
Linia nr 8 Drawsko Pomorskie - Dalewo przez: Mielenko kolonia, Mielenko Drawskie, Suliszewo kolonia, Suliszewo	31 942,40	31 942,40	0,00
Razem	324 111,10	324 111,10	0,00

Stwierdzono, że rzeczywista wielkość wykonanej pracy eksploatacyjnej jest zgodna z danymi wykazanymi w kwartalnych sprawozdaniach rozliczających dopłatę.

(dowód: akta kontroli od str. 561 do str. 578, od str. 584 do str. 642 oraz od str. 405 do str. 409)

Na podstawie dokumentacji przedłożonej przez Jednostkę ustalono wykorzystanie środków dopłaty i środków własnych na realizację zadania.

Linia komunikacyjna	Dopłata	Środki własne	Razem
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4(2+3)</i>
Linia nr 1 Drawsko Pomorskie - Linowo przez: Mielenko kolonia, Mielenko Drawskie, Gudowo, Gudowo szkoła	79 132,88 zł	11 907,62 zł	91 040,50 zł
Linia nr 2 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Borne, Dołgie, Przytoń, Łabędzie, Żółte, Zarańsko	107 227,53 zł	15 873,11 zł	123 100,64 zł
Linia nr 3 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Zagodz, Gajewko	41 871,67 zł	5 836,58 zł	47 708,25 zł
Linia nr 4 Drawsko Pomorskie - Nętno przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Zarańsko, Żółte, Łabędzie kolonia, Łabędzie Rydzewo, Lasocin	95 594,40 zł	15 970,45 zł	111 564,85 zł
Linia nr 5 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Żołędowo, Konotop, Konotop kolonia, Karwice, Ziemsko, Oleszno	193 142,40 zł	59 239,47 zł	252 381,87 zł
Linia nr 6 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Jankowo Małe, Kumki, Krzynno, Jankowo, Woliczno, Mielenko Drawskie	118 188,80 zł	19 580,05 zł	137 768,85 zł
Linia nr 7 Drawsko Pomorskie - Ostrowice przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Drawsko Pomorskie ul. Połczyńska, Grzybno, Dołgie, Borne, Kolno, Jelenino	158 496,00 zł	43 624,08 zł	202 120,08 zł
Linia nr 8 Drawsko Pomorskie - Dalewo przez: Mielenko kolonia, Mielenko Drawskie, Suliszewo kolonia, Suliszewo	64 854,94 zł	10 800,51 zł	75 655,45 zł
Razem	858 508,62 zł	182 831,87 zł	1 041 340,49 zł

Łączny koszt zadania wyniósł 1 041 340,49 zł, w tym ze środków dopłaty poniesiono wydatki w kwocie 858 508,94 zł, natomiast środki własne stanowiły kwotę 182 831,87 zł.

(dowód: akta kontroli od str. 466 do str. 475 oraz od str. 500 do str. 523)

Kontrolujący dokonali szczegółowej weryfikacji prawidłowości i wysokości wykorzystanych środków z dopłaty na liniach komunikacyjnych. Dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Linia komunikacyjna	Kwota dopłaty						Łączna kwota dopłaty do zwrotu
	Otrzymana	Należna	Różnica	Wykorzystana	Niewykorzystana	Zwrócona	
1	2	3	4(2-3)	5	6	7	8
Linia nr 1 Drawsko Pomorskie - Linowno przez: Mielenka kolonia, Mielenka Drawskie, Gudowo, Gudowo szkoła	88 800,79 zł	79 132,88 zł	9 667,91 zł	79 132,88 zł	9 667,91 zł	9 667,91 zł	0,00 zł
Linia nr 2 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Borne, Dołgie, Przytoń, Łabędzie, Żółte, Zarańsko	118 609,62 zł	107 227,53 zł	11 382,09 zł	107 227,53 zł	11 382,09 zł	11 382,09 zł	0,00 zł
Linia nr 3 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Zagózd, Gajewko	43 658,88 zł	41 871,67 zł	1 787,21 zł	41 871,67 zł	1 787,21 zł	1 787,21 zł	0,00 zł
Linia nr 4 Drawsko Pomorskie - Nętno przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Zarańsko, Żółte, Łabędzie kolonia, Łabędzie Rydzewo, Łasocin	95 594,40 zł	95 594,40 zł	0,00 zł	95 594,40 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Linia nr 5 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Żołędowo, Konotop, Konotop kolonia, Karwice, Ziemska, Oleszno	193 142,40 zł	193 142,40 zł	0,00 zł	193 142,40 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Linia nr 6 Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Jankowo Małe, Kumki, Krzynno, Jankowo, Woliczno, Mielenka Drawskie	126 398,87 zł	118 188,80 zł	8 210,07 zł	118 188,80 zł	8 210,07 zł	8 210,07 zł	0,00 zł
Linia nr 7 Drawsko Pomorskie - Ostrowice przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Drawsko Pomorskie ul. Połczyńska, Grzybno, Dołgie, Borne, Kolno, Jelenino	158 496,00 zł	158 496,00 zł	0,00 zł	158 496,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

Linia nr 8 Drawsko Pomorskie - Dalewo przez: Mielenko kolonia, Mielenko Drawskie, Suliszewo kolonia, Suliszewo	80 748,74 zł	64 854,94 zł	15 893,80 zł	64 854,94 zł	15 893,80 zł	15 893,80 zł	0,00 zł
Razem	905 449,70 zł	858 508,62 zł	46 941,08 zł	858 508,62 zł	46 941,08 zł	46 941,08 zł	0,00 zł

Gmina na realizację zadania w 2021 r. otrzymała dopłatę w łącznej wysokości 905 449,70 zł, natomiast w dniu 14 stycznia 2022 r. dokonała zwrotu niewykorzystanych środków z dopłaty w wysokości 46 941,08 zł.

(dowód: akta kontroli od str. 405 do str. 409, od str. 466 do str. 475 oraz od str. 500 do str. 523)

Kontrolujący zweryfikowali także, czy Gmina zrealizowała zapis §2 ust. 2 pkt 1 umowy zawartej z Wojewodą Zachodniopomorskim, w których określono, że warunkiem uzyskania dopłaty jest sfinansowanie ze środków własnych Organizatora części ceny usługi, w wysokości nie mniejszej niż 10%.

Linia komunikacyjna	Okres rozliczeniowy	Deficyt linii komunikacyjnej	10% kwoty deficytu	Wydatkowane środki własne	
				kwota	udział % do deficytu
Linia nr 1	I KWARTAŁ	18 288,38 zł	1 828,84 zł	1 828,84 zł	10,00%
	II KWARTAŁ	17 427,49 zł	1 742,75 zł	1 742,75 zł	10,00%
	III KWARTAŁ	31 688,76 zł	3 168,88 zł	3 201,66 zł	10,10%
	IV KWARTAŁ	19 386,25 zł	1 938,63 zł	5 134,37 zł	26,48%
Linia nr 2	I KWARTAŁ	24 284,95 zł	2 428,50 zł	2 428,50 zł	10,00%
	II KWARTAŁ	25 765,68 zł	2 576,57 zł	2 576,56 zł	10,00%
	III KWARTAŁ	39 666,83 zł	3 966,68 zł	3 966,68 zł	10,00%
	IV KWARTAŁ	28 253,27 zł	2 825,33 zł	6 901,37 zł	24,43%
Linia nr 3	I KWARTAŁ	14 043,00 zł	1 404,30 zł	1 404,30 zł	10,00%
	II KWARTAŁ	14 563,08 zł	1 456,31 zł	1 456,31 zł	10,00%
	III KWARTAŁ	4 513,79 zł	451,38 zł	451,38 zł	10,00%
	IV KWARTAŁ	12 233,25 zł	1 223,33 zł	2 524,59 zł	20,64%
Linia nr 4	I KWARTAŁ	31 227,85 zł	3 122,79 zł	4 134,24 zł	13,24%
	II KWARTAŁ	33 231,18 zł	3 323,12 zł	5 115,18 zł	15,39%
	III KWARTAŁ	12 656,44 zł	1 265,64 zł	1 410,04 zł	11,14%
	IV KWARTAŁ	35 778,46 zł	3 577,85 zł	5 310,99 zł	14,84%
Linia nr 5	I KWARTAŁ	53 751,35 zł	5 375,14 zł	10 527,95 zł	19,59%
	II KWARTAŁ	64 309,96 zł	6 431,00 zł	18 555,46 zł	28,85%
	III KWARTAŁ	73 090,68 zł	7 309,07 zł	20 716,38 zł	28,34%
	IV KWARTAŁ	76 073,85 zł	7 607,39 zł	9 439,68 zł	12,41%
Linia nr 6	I KWARTAŁ	28 299,74 zł	2 829,97 zł	2 829,97 zł	10,00%
	II KWARTAŁ	29 351,79 zł	2 935,18 zł	2 935,18 zł	10,00%
	III KWARTAŁ	44 495,29 zł	4 449,53 zł	7 057,40 zł	15,86%
	IV KWARTAŁ	30 900,74 zł	3 090,07 zł	6 757,50 zł	21,87%

Linia nr 7	I KWARTAŁ	50 175,86 zł	5 017,59 zł	11 487,87 zł	22,90%
	II KWARTAŁ	50 391,51 zł	5 039,15 zł	11 703,51 zł	23,23%
	III KWARTAŁ	54 337,65 zł	5 433,77 zł	13 153,65 zł	24,21%
	IV KWARTAŁ	52 263,26 zł	5 226,33 zł	7 279,05 zł	13,93%
Linia nr 8	I KWARTAŁ	17 148,57 zł	1 714,86 zł	1 714,86 zł	10,00%
	II KWARTAŁ	16 316,28 zł	1 631,63 zł	1 631,63 zł	10,00%
	III KWARTAŁ	27 705,35 zł	2 770,54 zł	2 770,54 zł	10,00%
	IV KWARTAŁ	9 719,94 zł	971,99 zł	4 683,48 zł	48,18%
RAZEM		1 041 340,49 zł	104 134,05 zł	182 831,87 zł	17,56%

(dowód: akta kontroli od str. 405 do str. 409, od str. 466 do str. 475 oraz od str. 500 do str. 523)

W odniesieniu do wszystkich linii komunikacyjnych stwierdzono, że środki własne wydatkowano w wysokości równej lub wyższej niż wymagane 10% części ceny usługi, natomiast kwota dopłaty z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych nie przekroczyła maksymalnej dopuszczalnej kwoty wynoszącej do 90% ceny usługi.

Dochody uzyskane przy realizacji zadania

W związku z zapisem § 4 ust. 1 umowy zawartej z Wojewodą, kontrolujący zwrócili o wyjaśnienie czy Gmina przy realizacji umowy uzyskała dochody, których nie można było przewidzieć, w szczególności z kar umownych i odsetek od środków Funduszu zgromadzonych na rachunku organizatora. Gmina wyjaśniła, że „*Od środków przekazanych z Funduszu zgromadzonych na rachunku bankowym gminy w 2021 roku uzyskano dochody w postaci odsetek w kwocie 40,46 zł.*”

Wyliczenie odsetek:

<i>data wpływu środków z Funduszu</i>	<i>kwota</i>	<i>data przekazania środków do PKS Złocieniec</i>	<i>kwota</i>	<i>pozostało</i>
20.04.2021	229 566,90	04.05.2021	200 863,17	28 703,73
19.07.2021	212 050,47	05.08.2021	205 640,39	35 113,81
18.10.2021	232 083,02	29.10.2021	235 427,07	31 769,76
20.12.2021	231 749,31	29.12.2021	263 519,10	-0,03
	905 449,70		905 449,73	-0,03

Do dnia 31.10. 2021r. środki zgromadzone na rachunku bankowym gminy były oprocentowane w wysokości 0,00%.

Od dnia 01.11.-30.11.2021 oprocentowanie środków wynosiło 0,123%.

Na rachunku bankowym gminy w m-cu listopadzie 2021r. znajdowały się środki z funduszu w wysokości 31.769,76zł (odsetki: $31769,76 \times 0,123\% = 41,30\text{zł}/365\text{dni} \times 30\text{dni} = 3,39\text{zł}$).

Od dnia 01.12.-31.12.2021r. oprocentowanie środków wynosiło 0,45%.

Na rachunku bankowym gminy w m-cu grudniu 2021r. znajdowały się środki z funduszu w wysokości 31.769,76zł i 231.749,31zł (wpływ 20.12.2021r.)

(odsetki $31.769,76\text{zł} \times 0,45\% = 142,96/365\text{dni} \times 29\text{dni} = 11,36\text{zł}$ i $231.749,31 \times 0,45\% = 1.042,87/365\text{dni} \times 9\text{dni} = 25,71$) (...)

Innych dochodów od środków z Funduszu w 2021 r. nie uzyskano”.

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59 oraz od str. 66 do str. 72)

W powyższym zakresie ustalono, że pozyskane odsetki od środków Funduszu nie zostały zwrócone w terminie określonym w umowie o dopłatę. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli od str. 463 do str. 465)

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości

Ad 1. Wniosek o objęcie dopłatą

Niekompletne zapisy w treści umowy zawartej z operatorem pod względem zgodności z art. 25 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym

Analiza umowy nr 542/19 z dnia 2 grudnia 2019 r. o świadczenie usług publicznych w zakresie publicznego transportu zbiorowego (wraz z aneksami) zawartej przez Gminę Drawsko Pomorskie z Operatorem wykazała, że jej zapisy nie spełniają wszystkich wymogów określonych w art. 25 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, tj. nie określają:

- a) warunków zmiany opłat za przewóz oraz innych opłat, o których mowa w ustawie Prawo przewozowe, za usługę świadczoną w zakresie publicznego transportu zbiorowego, jeżeli stroną umowy, której przysługują wpływy z tych opłat, jest operator,
- b) częstotliwości składania informacji w zakresie liczby pasażerów na danej linii komunikacyjnej (w sprawozdaniach z realizacji usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego),

(dowód: akta kontroli od str. 198 do str. 292 oraz od str. 721 do str. 724)

Kontrolujący poprosili o podanie przyczyny braku ww. zapisów w umowie. Jednostka wyjaśniła, że:

Ad a. „Warunki zmian opłat zostały zawarte w § 3 ust. 1 pkt. 13 („13) stosowania obowiązującego cennika usług, uzgodnionego z Organizatorem;”) oraz ust. 3 pkt. 1, § ust. 1 („1)realizacji Usług zgodnie z niniejszą Umową przy zachowaniu określonych przepisami odrębnych ustaw wymagań dotyczących świadczenia usług publicznego transportu zbiorowego w tym przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym;”) oraz §7 ust. 1 („1. W okresie obowiązywania Umowy Gmina Drawsko Pomorskie będzie nabywała bilety miesięczne dla uprawnionych uczniów objętych przewozami do szkół i przedszkoli a płatność z tego tytułu będzie traktowana jako przychód Operatora z tytułu realizacji usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego na podległym Organizatorowi obszarze. Podstawę do wystawienia faktury za nabywane bilety miesięczne stanowi cennik usług przewozowych stosowany przez Operatora i uzgodniony z Organizatorem...” i ust 3. („3. Każda ze Stron z ważnych przyczyn może przedstawić propozycję korekty Planu Przedmiotowo-Finansowego. Przedstawiając propozycję korekty Strona jest obowiązana do załączenia pisemnego uzasadnienia wprowadzenia zmiany.”)”.
(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59, od str. 66 do str. 72 oraz od str. 198 do str. 218)

W przedłożonych wyjaśnieniach Gmina wskazała m.in., że spełniła ww. zapisy ustawy poprzez fakt nabywania biletów miesięcznych dla uczniów objętych przewozami do szkół

i przedszkoli, których cenę określono na podstawie cennika usług przewozowych. Należy zauważyć, że cennik biletów określa bieżące ceny biletów, a nie warunki zmiany opłat za te bilety. Ponadto podkreślenia wymaga fakt, że z przewozów autobusowych korzystały nie tylko dzieci, ale również inni mieszkańcy Gminy. Wyjaśnienia Jednostki nie wskazują jednak w jaki sposób ww. cennik mógłby wypełniać przepisy ustawy w zakresie warunków zmiany opłat za przewóz oraz innych opłat w stosunku do tych osób.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że przedstawione przez Gminę zapisy umowy nie określają warunków zmiany opłat za przewóz oraz innych opłat. Za warunek należy uznać zawarte w treści umowy zastrzeżenie, które uzależnia powstanie lub ustanie skutku prawnego od zdarzenia przyszłego i niepewnego. Przykładem takiego warunku mógłby być na przykład zapis uzależniający podniesienie opłat za przewóz w zależności od zmiany wysokości podatku VAT.

(dowód: akta kontroli od str. 198 do str. 218)

Ad b. „§3. ww. umowy zawiera obowiązki stron, w szczególności w ust. 1 Operator obowiązuje się w szczególności do: 1) realizacji Usług zgodnie z niniejszą Umową przy zachowaniu określonych przepisami odrębnych ustaw wymagań dotyczących świadczenia usług publicznego transportu zbiorowego w tym przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym. Operator przedstawiał dokumenty zawierające informacje w zakresie liczby pasażerów na danej linii komunikacyjnej w sprawozdaniach przedłożonych Organizatorowi”.

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59, od str. 66 do str. 72 oraz od str. 198 do str. 218)

Mając na uwadze ww. odpowiedź należy zauważyć, że cytowane zapisy umowy nie wskazują na obowiązek składania przez Operatora informacji w zakresie liczby pasażerów na danej linii komunikacyjnej. Art. 25 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym wskazuje wprost na konieczność określenia w umowie m.in. częstotliwości składania sprawozdań z realizacji usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego, w tym informacji dotyczących liczby pasażerów na danej linii komunikacyjnej. Jednostka powinna zatem taki zapis w umowie zamieścić.

(dowód: akta kontroli od str. 198 do str. 218)

Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości było przekonanie Jednostki o tym, że umowa zawarta z przewoźnikiem została sporządzona zgodnie z zapisami ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. Skutkowało to brakiem części zapisów wymaganych przez art. 25 ww. ustawy.

Ad 2. Realizacja zadania

Wykazywanie we wniosku o dopłatę błędnych danych w zakresie kwoty dopłaty pozostałej do wykorzystania z poprzedniego kwartału

Zgodnie z zapisami § 3 ust. 2 Umowy nr 4/IR/FRPA/2021 zawartej z wojewodą „Organizator, składając wniosek o dopłatę za dany okres rozliczeniowy, wskazuje kwotę zapotrzebowania pomniejszoną o kwotę niewykorzystanych środków z poprzednich okresów rozliczeniowych”.

(dowód: akta kontroli str. 146-152)

Stwierdzono, że Gmina we wniosku o dopłatę na III kwartał 2021 r. błędnie wykazywała kwotę dopłaty, która pozostała jej do wykorzystania z poprzedniego kwartału i tym samym nieprawidłowo wnioskowała o kwotę dopłaty w tym kwartale. Poniżej tabelę w tym zakresie.

Kwartał	Kwota otrzymanej dopłaty narastająco od początku roku	Kwota wykorzystanej dopłaty narastająco od początku roku*	Kwota niewykorzystana na koniec kwartału - o którą powinien być pomniejszony wniosek w kolejnym kwartale
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4(2-3)</i>
I	229 566,90 zł	200 863,17 zł	28 703,73 zł
II	441 617,37 zł	406 503,56 zł	35 113,81 zł
III	673 700,39 zł	641 930,63 zł	31 769,76 zł

* Dane przedstawione na podstawie załączników do sprawozdań kwartalnych przedkładanych Wojewodzie Zachodniopomorskiemu.

(dowód: akta kontroli od 460 do str. 462, str. 565, str. 588, str. 607, str. 626)

Kwartał	Kwota niewykorzystana na koniec poprzedniego kwartału - o którą powinien być pomniejszony wniosek w danym kwartale	Kwota dopłaty wg planowych wartości	Kwota ostatecznie zawnioskowana przez Gminę	Kwota pomniejszenia wniosku Gminy o kwotę niewykorzystaną
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5 (3-4)</i>
II	28 703,73 zł	240 754,20 zł	212 050,47 zł	28 703,73 zł
III	35 113,81 zł	238 493,10 zł	232 083,02 zł	6 410,08 zł
IV	31 769,76 zł	263 519,10 zł	231 749,31 zł	31 769,79 zł*

*Powinno być 31 769,76 zł, tj. o 0,03 zł mniej niż wykazano we wniosku. Wyjaśnienie do ww. kwoty zostało zawarte w Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości pkt Ad 3. Dokumentacja finansowo-księgową zadania.

(dowód: akta kontroli od 285 do str. 286, od str. 298 do str. 299, od str. 306 do str. 307, od str. 314 do str. 315)

Przedstawione w tabeli dane wskazują na nieprawidłowe pomniejszenie kwoty dopłaty w składanym wniosku za III kwartał, tj. zawnioskowano o 6 410,08 zł mniej, zamiast o 35 113,81 zł mniej środków z dopłaty. Mając na uwadze powyższe kontrolujący zwrócili się z pytaniem, o przyczynę zawnioskowania w tym kwartale o dopłatę w kwocie 232 083,02 zł. Uzyskano następujące wyjaśnienie „*We wniosku o dopłatę za III kwartał 2021 r. w poz. 2 Gmina wskazała wnioskowaną łączną kwotę dopłaty za okres rozliczeniowy w wysokości 232.083,02 zł, ponieważ kwota ta została pomniejszona o kwotę niewykorzystanych środków z poprzedniego okresu rozliczeniowego (6.410,08 zł)*”.

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59 oraz od str. 73 do str. 83)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, że kwota niewykorzystanej dopłaty po I kwartale 2021 r. wyniosła 28 703,73 zł. W związku z powyższym Gmina na II kwartał zawnioskowała o kwotę 212 050,47 zł, tj. skorygowała dopłatę wg planowanych wielkości o kwotę niewykorzystaną z I kwartału (240 754,20 zł – 28 703,73 zł = 212 050,47 zł). Należy przy tym zauważyć, że wnioskując o środki na III kwartał Jednostka dysponowała niewykorzystaną dopłatą

z poprzednich okresów w kwocie ogółem 35 113,81 zł (kwota otrzymanych środków od początku roku **441 617,37 zł** – kwota wykorzystanej dopłaty od początku roku **406 503,56 zł** = kwota niewykorzystana, o którą należało pomniejszyć kwotę wnioskowaną w III kwartale **35 113,81 zł**). Gmina składając wniosek o środki na III kwartał, pomniejszyła kwotę dopłaty o 6 410,08 zł, co skutkowało pobraniem dopłaty na ten kwartał w kwocie o 28 703,73 zł większej niż należnej. Ww. środkami skompensowano wydatki poniesione dopiero w IV kwartale 2021 r. Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości było przekonanie Jednostki, że dokonała prawidłowej korekty wniosku o niewykorzystane środki z dopłaty z poprzednich okresów. Powyższe nie miało jednak wpływu na wnioskowaną kwotę środków ogółem z dopłaty.

Nieprzedłożenie na dzień kontroli rozkładów jazdy, dokumentujących rzeczywistą liczbę kursów realizowanych na linii 6 i 7

W trakcie kontroli Gmina Drawsko Pomorskie przedłożyła zaświadczenia na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego wraz z załączonymi do nich rozkładami jazdy. W wyniku analizy tych dokumentów stwierdzono różnicę pomiędzy ilością kursów, które wynikały z rozkładów jazdy, a ilością kursów wykazanych we wnioskach o dopłatę (linia nr 6 w II i III kwartale oraz linia nr 7 w I i II kwartale).

(dowód: akta kontroli od str. 282 do str. 288, od str. 295 do str. 302, od str. 303 do str. 310, od str. 369 do str. 373, od str. 381 do str. 384)

Mając na uwadze powyższe kontrolujący poprosili o udzielenie wyjaśnienia czy rozkłady jazdy stanowiące załączniki do zaświadczeń z dnia 31 grudnia 2020 r. obrazują prawidłowe dane w zakresie realizowanych kursów. Jednostka wyjaśniła, że „*Kursy na liniach objętych dopłatą odbywają się na podstawie załączników do zaświadczeń, które stanowią rozkład jazdy autobusów. (...)*”.

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59 oraz od str. 73 do str. 83)

Na podstawie przedłożonych wyjaśnień i dokumentów w Projekcie wystąpienia pokontrolnego stwierdzono, że Jednostka zawyżyła pracę eksploatacyjną o ogółem 3 697,30 wozokilometrów (w tym na linii nr 6 o 2 345,30 wkm i nr 7 o 1 352,00 wkm). Do powyższych ustaleń Gmina wniosła zastrzeżenia oraz przedłożyła rozkłady jazdy dla linii nr 6 i 7, które potwierdziły realizację pracy eksploatacyjnej oraz ilość kursów wykonanych na tych liniach, które wykazano we wnioskach o dopłatę.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że Gmina już w trakcie czynności kontrolnych miała możliwość ustosunkowania się do stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie różnic w wykonanej wielkości pracy eksploatacyjnej na linii nr 6 i 7. Podkreślenia wymaga fakt, że Jednostka już na dzień kontroli zobowiązana była przedłożyć stosowne dokumenty, na podstawie których możliwy byłby do ustalenia stan faktyczny, tj. zgodny z danymi wykazanymi we wnioskach o dopłatę.

Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości, było niedochowanie przez Gminę należytej staranności w zakresie przedkładanej na dzień kontroli dokumentacji, potwierdzającej liczbę zrealizowanych kursów na linii nr 6 i 7. Skutkowało to brakiem możliwości ustalenia prawidłowej liczby kursów i wozokilometrów na podstawie tych dokumentów.

Ad 3. Dokumentacja finansowo-księgowa zadania

Zaksięgowanie kwoty wydatków z dopłaty w wysokości wyższej niż otrzymana kwota dopłaty

Na podstawie przedłożonej ewidencji księgowej konta 130 dot. wydatków poniesionych z dopłaty stwierdzono, że zaksięgowana kwota wydatków wynosi 905 449,73 zł, tj. jest wyższa o 0,03 zł od przekazanej Gminie kwoty dopłaty, tj. 905 449,70 zł.

(dowód: akta kontroli od str. 460 do str. 462 oraz od str. 466 do str. 468)

W związku z powyższym zapytano, jaka jest przyczyna zaksięgowania wydatków w kwocie wyższej o 0,03 zł. Przedłożono następujące wyjaśnienie „(...) *Burmistrz Drawsko Pomorskiego* złożył w dniu 14.01.2022 r. informację wyjaśniającą w zakresie kwoty niewykorzystanych środków w IV kwartale (poz. 10 sprawozdania). „*Gmina składając wniosek o dopłatę za IV kwartał popełniła błąd pisarski we wnioskowanej kwocie dopłaty. We wniosku o dopłatę (poz. 2) wpisano 231.749,31 zł, powinno być 231.749,34 zł.*

W związku z powyższym Gmina Drawsko Pomorskie w sprawozdaniu za IV kwartał 2021 r. (poz. 10) pomniejszyła kwotę niewykorzystanych środków w kwocie 46.941,11 zł o różnicę wynikającą z błędu pisarskiego, tj. o 0,03 zł (słownie: trzy grosze), do zwrotu pozostaje: 46.941,08 zł.”

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59 oraz od str. 73 do str. 83)

Mając na uwadze powyższą odpowiedź należy zauważyć, że nie wyjaśnia ona przyczyny ujęcia w ewidencji księgowej wydatków na kwotę wyższą niż otrzymana dopłata. Podkreślenia wymaga, że Gmina w §7 ust. 1 umowy nr 4/IR/FRPA/2021 z dnia 31 grudnia 2020 r. została zobowiązana do prowadzenia m.in. wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków objętych dopłatą. Wykazanie w ewidencji księgowej wydatków w kwocie o 0,03 zł wyższej niż kwota rzeczywiście otrzymanej dopłaty jest nieprawidłowe. Maksymalna kwota jaką można było wykazać na koncie księgowym dot. poniesionych wydatków z dopłaty to 905 449,70 zł.

Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości było wykazanie w ewidencji księgowej wydatków z dopłaty w wysokości o 0,03 zł wyższej niż otrzymana kwota dopłaty.

Ad 5. Rozliczenie zadania

Zwrot odsetek od środków Funduszu po wymaganym terminie

Kontrolujący ustalili, że w trakcie realizacji zadania Gmina uzyskała odsetki od środków Funduszu zgromadzonych na rachunku bankowym w wysokości 40,46 zł. Zwrotu ww. środków dokonano w dniu 8 kwietnia 2022 r.

(dowód: akta kontroli od str. 463 do str. 465)

W powyższym zakresie Gmina wyjaśniła, że „(...) Nieprzekazanie odsetek na rachunek bankowy Wojewody wynikało z niedopatrzenia pracownika, gdyż rachunek bankowy do dnia 31.10.2021r. był nieoprocentowany. Kwota odsetek 40,46 zł zostanie przekazana na rachunek Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 08.04.2022r. (...)”.

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59 oraz od str. 66 do str. 72)

Zgodnie z §4 ust. 2 umowy o dopłatę, dochody, o których mowa w ust. 1, tj. m.in. odsetki od środków Funduszu zgromadzonych na rachunku bankowym, Gmina zobowiązana była zwrócić w terminie do dnia 15 stycznia 2022 r. Niezachowanie ww. terminu stanowi naruszenie zapisów umowy zawartej z Wojewodą Zachodniopomorskim. Ponadto należy stwierdzić, że do kwot zwróconych po terminie należy naliczyć odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczone w terminie od dnia 16 stycznia 2022 r.

Jak wynika z udzielonych wyjaśnień przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości było niedopatrzenie pracownika. Powyższe skutkowało zwrotem odsetek od środków dopłaty z Funduszu po wymaganym terminie.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień

Ad 1. Wniosek o objęcie dopłatą

Nieprzedłożenie wymaganego załącznika do wniosku o objęcie dopłatą

W wyniku analizy korekty wniosku o objęcie dopłatą oraz załączników stwierdzono, że Gmina nie przedłożyła załącznika nr 5 do wniosku, tj. dokumentów potwierdzających realizację potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej. Dokumenty uzupełniono dopiero w czasie prowadzonych czynności kontrolnych.

(dowód: akta kontroli od str. 91 do str. 143)

W związku z powyższym Jednostka wyjaśniła, że „Załącznik nr 5 do wniosku o objęcie dopłatą (tj. dokument / informacja potwierdzająca realizację potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej) omyłkowo nie został załączony do ww. wniosku. Zaznaczam, że Gmina nie otrzymała od ZUW w Szczecinie wezwanie do uzupełnienia wniosku o objęcie dopłatą”.

(dowód: akta kontroli od str. 36 do str. 48)

Mając na uwadze powyższą odpowiedź należy stwierdzić, że zgodnie z art. 24 ust. 7 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, do wniosku, o którym mowa w ust. 4, organizator dołącza dokumenty potwierdzające dane i informacje zawarte we wniosku. Gmina była zatem zobowiązana ww. zapisem załączyć do składanego wniosku dokumenty, potwierdzające realizację potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej.

Zgodnie z uzyskanym wyjaśnieniem Jednostki przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości było omyłkowe niezaczenie wymaganego załącznika. Skutkowało to brakiem udokumentowania

danych wykazanych we wniosku w zakresie realizacji potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej.

Niezgodne dane zawarte we wniosku o objęcie dopłatą w zakresie liczby zatrzymań autobusu na przystankach

Do wniosku o objęcie dopłatą (wpływ do ZUW w dniu 23 listopada 2020 r.) Jednostka dołączyła m.in. załącznik nr 14, tj. Zaświadczenia na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego wraz z rozkładami jazdy. W wyniku analizy liczby przystanków wykazanych w korekcie wniosku o objęcie dopłatą (wpływ do ZUW w dniu 9 grudnia 2020 r.) oraz w ww. zaświadczeniach stwierdzono, że Gmina błędnie wykazała liczbę przystanków dla wszystkich linii komunikacyjnych. Ponadto, pomimo że Jednostka w korekcie wniosku o objęcie dopłatą wniosowała o dofinansowanie na tzw. długie i krótkie kursy, faktu tego nie uwzględniono przy wykazywaniu liczby przystanków. Poniżej tabela w tym zakresie.

Nr linii	Liczba zatrzymań na przystankach wykazana w korekcie wniosku o objęcie dopłatą	Liczba zatrzymań na przystankach wynikająca z zaświadczeń na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego wraz z rozkładami jazdy (załącznik nr 14 do wniosku o objęcie dopłatą)	Różnica	Uwagi
1	2	3	4 (2-3)	5
1	15	16	-1	brak liczby przystanków dla krótkich kursów
2	23	28	-5	
3	17	13	4	X
4	20	18	2	X
5	23	16	7	X
6	23	16	7	brak liczby przystanków dla krótkich kursów
7	18	16	2	
8	16	21	-5	

(dowód: akta kontroli od str. 99 do str. 122 oraz od str. 130 do str. 131)

Kontrolujący zwrócili się do Jednostki z pytaniem w jaki sposób i na podstawie jakich dokumentów określono liczbę przystanków dla poszczególnych linii w korekcie wniosku o objęcie dopłatą. Uzyskano następujące wyjaśnienie „*Liczbę przystanków określono na podstawie siatki połączeń (liniowego rozkładu jazdy) stanowiących załącznik do zaświadczeń na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego. Linie zostały opracowane na podstawie zapotrzebowania mieszkańców, instytucji użyteczności publicznych i szkół na terenie gminy Drawsko Pomorskie na korzystanie z publicznego transportu zbiorowego*”.

(dowód: akta kontroli od str. 36 do str. 40 oraz od str. 49 do str. 53)

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt 5 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej jednym z kryterium, branych pod uwagę przy rozpatrywaniu wniosku o objęcie dopłatą, jest liczba zatrzymań autobusu na przystankach

komunikacyjnych na liniach komunikacyjnych w przewozach autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, dla których organizator złożył wnioski, które nie funkcjonowały co najmniej 3 miesiące przed dniem wejścia w życie ustawy. Natomiast w rozporządzeniu w sprawie wniosków o objęcie w danym roku budżetowym dopłatą z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, określono szczegółowy sposób oceny i wyboru wniosków o objęcie w danym roku budżetowym dopłatą, w tym w § 3 pkt 3 zdefiniowano zasady i skale punktów za liczbę zatrzymań autobusu na przystankach.

Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z art. 24 ust. 7 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej do wniosku, o którym mowa w ust. 4, organizator dołącza dokumenty potwierdzające dane i informacje zawarte we wniosku. Gmina była zatem zobowiązana ww. zapisem załączyć do wniosku dokumenty potwierdzające dane w nim wykazane.

Przyczyną stwierdzonego uchybienia było nieprawidłowe ustalenie danych na podstawie liniowego rozkładu jazdy, co mogło skutkować przyznaniem wnioskowi Organizatora błędnej punktacji, a w konsekwencji nieprawidłowym rozpatrzeniem wniosku przez Wojewodę (wniosek zostanie/ lub nie zostanie objęty dopłatą).

Brak spójności pomiędzy dokumentami w zakresie przebiegu tras na liniach komunikacyjnych

W wyniku analizy przebiegu linii komunikacyjnych wykazanych w korekcie wniosku o objęcie dopłatą stwierdzono, że przebieg tras linii nr 5 i 8 wykazany w Załączniku nr 6 do wniosku (Schemat połączeń linii komunikacyjnych na terenie Gminy Drawsko Pomorskie) oraz w projekcie Uchwały Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim jest niezgodny z tym wnioskiem. Poniżej tabela w tym zakresie.

Nr linii	Przebieg trasy wg korekty wniosku o objęcie dopłatą	Przebieg trasy zgodnie z projektem Uchwały Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim w sprawie zgody na zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego	Przebieg trasy wg załącznika nr 6 do wniosku o objęcie dopłatą
5	Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Żołędowo, Konotop, Konotop kolonia, Karwice, Ziemsko, Oleszno	Drawsko Pomorskie - Mielenko Drawskie przez: Żołędowo, Karwice, Ziemsko, Oleszno	Drawsko Pomorskie - Mielenko Drawskie przez: Żołędowo, Karwice, Ziemsko, Oleszno (niezgodne z wnioskiem o objęcie dopłatą, zgodne z Uchwałą Rady Miejskiej)
8	Drawsko Pomorskie - Dalewo przez: Mielenko kolonia, Mielenko Drawskie, Suliszewo kolonia, Suliszewo	Drawsko Pomorskie - Dalewo przez: Mielenko kolonia, Mielenko Drawskie, Mielenko kolonia, Suliszewo	Drawsko Pomorskie - Dalewo przez: Mielenko kolonia, Mielenko Drawskie, Mielenko kolonia, Suliszewo (niezgodne z wnioskiem o objęcie dopłatą, zgodne z Uchwałą Rady Miejskiej)

(dowód: akta kontroli od str. 130 do str. 134 oraz str. 136)

Kontrolujący zapytali o przyczynę wystąpienia rozbieżności pomiędzy tymi dokumentami. Jednostka wyjaśniła, że „W korekcie Schematu linii komunikacyjnych wskazano błędne nazwy (wskazano nazwy z uchwały). Przebieg linii komunikacyjnych został określony taki jak we wniosku

o dopłatę”. „We wniosku wskazano inne nazywa linii, ponieważ zmienił się ich przebieg. Zgodnie z zapisami o dopłacie ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej podlegają linie komunikacyjne niefunkcjonujące co najmniej 3 miesiące przed dniem wejścia w życie ustawy, tj. przed dniem 18 lipca 2019 r. oraz linie, na które umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego zostanie zawarta po tym dniu. Zawarcie umowy wymaga uzyskania zgody organu stanowiącego właściwego organizatora. W związku z powyższym linie zostały objęte przystankami wskazanymi we wniosku o dopłatę”.

(dowód: akta kontroli od str. 36 do str. 48)

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia należy stwierdzić, że przebieg tras na liniach komunikacyjnych, które zostały ujęte we wniosku o objęcie dopłatą, powinien być spójny z danymi wykazanymi w innych dokumentach, tj. w projekcie Uchwały Rady Miejskiej w sprawie zgody na zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego oraz w załącznikach przedłożonych do wniosku.

Należy zauważyć, że Uchwała nr XXXVII/310/2020 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie zgody na zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego także określa przebieg tras na linii nr 5 i 8 niezgodnie z danymi przedstawionymi w korekcie wniosku o objęcie dopłatą.

(dowód: akta kontroli od str. 159 do str. 162)

Ponadto kontrolujący dokonali analizy Aneksów do umowy nr 542/19 o świadczenie usług publicznych w zakresie publicznego transportu zbiorowego zawartej z przewoźnikiem oraz zaświadczeń na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego z dnia 31 grudnia 2020 r. wraz z obowiązującymi rozkładami jazdy. W związku z powyższym stwierdzono rozbieżności w przebiegu tras i zatrzymań na przystankach autobusowych na poszczególnych liniach w odniesieniu do zapisów wynikających z Załącznika nr 1 do umowy nr 4/IR/FRPA/2021 o dopłatę w ramach Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w 2021 r. tj. m.in. dla:

- a) Linii nr 1: w aneksach i w rozkładzie jazdy do zaświadczeń wykazano dodatkowe przystanki w Drawsku Pomorskim ul. Kolejowa; ul. Kupiecka; ul. Energetyka,
- b) Linii nr 2: w aneksach wykazano dodatkowe przystanki w Grzybnie, Rydzewie, Nętne szkoła, Bornym kolonia, w rozkładzie jazdy do zaświadczeń wykazano dodatkowo przejazd przez Grzybno, Nętno szkoła, Drawsko Pomorskie ul. Kolejowa; ul. Kupiecka; ul. 11 Pułku Piechoty; ul. Połczyńska,
- c) Linii nr 3: w aneksach i w rozkładzie jazdy do zaświadczeń wykazano dodatkowe przystanki w miejscowości Zagozd wieś, Drawsku Pomorskim ul. Gdyńska; ul. Kupiecka,
- d) Linii nr 5: w aneksach wykazano dodatkowe przystanki w Mielenku wieś, Mielenku kolonia, Drawsku Pomorskim ul. Obrońców Westerplatte; ul. Energetyka, w rozkładzie jazdy do zaświadczeń wykazano dodatkowo przystanki w Mielenku wieś, Mielenku kolonia, Drawsku Pomorskim ul. Kolejowa; ul. Dworcowa, ul. Kupiecka; ul. Energetyka,

e) Linii nr 8: w aneksach wykazano dodatkowe przystanki w Zagórkach skrzyżowanie, Drawsku Pomorskim ul. Obrońców; ul. Westerplatte; ul. Energetyka, w rozkładzie jazdy do zaświadczeń wykazano dodatkowo przystanki w Zagórkach, Suliszewie wieś, Drawsku Pomorskim ul. Kolejowa; ul. Kupiecka, ul. Energetyka.

(dowód: akta kontroli od str. 236 do str. 248, od str. 262 do str. 272, od str. 320 do str. 323, od str. 331 do str. 334, od str. 340 do str. 343, od str. 347 do str. 350, od str. 359 do str. 362, od str. 369 do str. 372, od str. 381 do str. 384, od str. 393 do str. 397 oraz od str. 144 do str. 158)

Rozbieżności w tym zakresie stwierdzono również na innych liniach, co zostało wykazane w Załączniku nr 1 do pytań z dnia 24.03.2022 r., który dołączono do akt kontroli.

(dowód: akta kontroli od str. 36 do str. 40)

W związku z powyższym zwrócono się do Jednostki z pytaniem jaka jest przyczyna tych różnic. Gmina wyjaśniła, że *„Kolejność przystanków na poszczególnych liniach wynika z powodu, iż kursy wykonywane są w dwie strony np. rano przywożą mieszkańców do Drawska Pomorskiego, aby mogli załatwić sprawy w instytucjach użyteczności publicznej, dzieci do przedszkoli oraz uczniów do szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Natomiast po południu odbywa się tzw. powrót i odbywa się w drugą stronę tak aby mieszkańcy i uczniowie mieli taką samą trasę przejazdu jak porannym kursem w drodze powrotnej. Na podstawie rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 10 kwietnia 2012 r. Rozdział 1 § 2 punkt 2 „Komunikacja przyspieszona – należy przez to rozumieć regularny przewóz osób wykonywany w ramach publicznego transportu zbiorowego drogowego, w którym środki transportu zatrzymują się we wszystkich lub w niektórych miejscowościach usytuowanych na liniach komunikacyjnych, której długość nie przekracza 200 km”.* Różnice długości tras wynikają z organizacji transportu na poszczególnych liniach i zaplanowanej siatki połączeń. *Niektóre kursy zorganizowane są tak, aby rozpocząć i zakończyć kurs na początkowym i końcowym przystanku wynikającym z rozkładu jazdy, ale pomijał miejscowości pośrednie tak, aby kilka autobusów w podobnym czasie nie kursowało przez te same miejscowości na terenie Organizatora. Jednak nie zmieniają one siatki połączeń na liniach komunikacyjnych zawartymi w umowie. Rozkłady jazdy zaspokajają w sposób wystarczający potrzeby przewozowe mieszkańców oraz nie powoduje występowania tzw. białych plam w komunikacji”.*

(dowód: akta kontroli od str. 36 do str. 40 oraz od str. 49 do str. 53)

W związku z tym, że projekt rozkładu jazdy stanowiący załącznik do wniosku o objęcie dopłatą określał przebieg tras, na które wnioskowała Gmina o objęcie dopłatą zapytano czy ujęto w nim wszystkie przystanki na liniach. Uzyskano następującą odpowiedź *„Długości tras wynikają z organizacji transportu na poszczególnych liniach, ze szczególnym uwzględnieniem ekonomicznej kalkulacji przewozu i zaplanowanej siatki połączeń. Niektóre kursy zorganizowane są tak, aby rozpocząć i zakończyć kurs na początkowym i końcowym przystanku wynikającym z rozkładu jazdy, ale pomijał miejscowości pośrednie tak, aby kilka autobusów w podobnym czasie nie kursowało przez te same miejscowości na terenie Organizatora. Odpowiada to zapotrzebowaniu mieszkańców*

na korzystanie z publicznego transportu zbiorowego oraz nie powodują występowania tzw. białych plam komunikacyjnych”.

(dowód: akta kontroli str. 135 oraz od str. 36 do str. 40 oraz od str. 49 do str. 53)

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia należy zauważyć, że zgodnie z zapisami §1 ust. 3 umowy nr 4/IR/FRPA/2021 z dnia 31 grudnia 2020 r. zawartej pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim a Gminą Drawsko Pomorskie, Organizator z dopłaty pokrywa koszty funkcjonowania linii komunikacyjnej wynikającej z umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego (...). Zgodnie z definicją „linii komunikacyjnej” zawartą w art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym linia komunikacyjna to połączenie komunikacyjne na sieci dróg (...) wraz z oznaczonymi miejscami do wsiadania i wysiadania pasażerów na liniach komunikacyjnych, po których odbywa się publiczny transport zbiorowy. Natomiast jak wynika z art. 4 pkt 8 ustawy o transporcie drogowym, linia komunikacyjna to połączenie komunikacyjne na określonej drodze między przystankami wskazanymi w rozkładzie jazdy, po której odbywają się regularne przewozy osób. Tak więc, linia komunikacyjna składa się z następujących po sobie kolejnych odcinków wyznaczonych za pomocą punktów stanowiących przystanki. Przystanki te muszą być wskazane w rozkładzie jazdy, który stanowi schemat połączeń komunikacyjnych z zaznaczoną linią komunikacyjną i przystankami komunikacyjnymi. W związku z powyższym, określenie tras linii komunikacyjnych i ich przystanków powinno być spójne i jednolite we wszystkich ww. dokumentach Jednostki.

Należy jednocześnie zauważyć, że Gmina w udzielonych wyjaśnieniach nie odpowiedziała na pytanie kontrolujących czy rozkład jazdy stanowiący załącznik do wniosku o objęcie dopłatą określa prawidłowy przebieg linii i czy ujęto w nim wszystkie przystanki na tych liniach.

Przyczyną ww. uchybienia jest brak wiedzy co do konieczności wykazania jednolitych i dokładnych przebiegów tras i przystanków we wszystkich dokumentach dotyczących linii, na które Gmina wnioskowała o dopłatę. Skutkuje to powstaniem wątpliwości co do rzeczywistego przebiegu tras na tych liniach.

Ad 3. Dokumentacja finansowo-księgową zadania

Opisy not obciążeniowych sporządzone na osobnym dokumencie

Kontrolujący ustalili, że opisy potwierdzające sprawdzenie not obciążeniowych pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym zostały umieszczone na odrębnym dokumencie. Poniższe dotyczyło not o numerach:

1. 13/2021/PTZ z dnia 21.07.2021 r.,
2. 14/2021/PTZ z dnia 21.07.2021 r.,
3. 19/2021/PTZ z dnia 20.10.2021 r.,
4. 20/2021/PTZ z dnia 20.10.2021 r.,
5. 29/2021/PTZ z dnia 22.12.2021 r.

(dowód: akta kontroli od str. 508 do str. 520)

Jednostka udzieliła następującego wyjaśnienia „Opisy do not obciążeniowych zostały sporządzone na odrębnych kartkach ze względów technicznych. Operator przedłożył noty w formacie A5, co utrudniło dokonania opisu na odwrocie”.

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59 oraz od str. 73 do str. 83)

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że sposób w jaki opisano noty był niezgodny z zapisami ust. 8-10 Rozdziału III – Ogólne zasady obiegu i kontroli dowodów księgowych, Załącznika nr 5 do Zarządzenia nr 200/2019 Burmistrza Drawska Pomorskiego z dnia 6 września 2019 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie ustalenia dokumentacji opisującej zasady (politykę) rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Drawsku Pomorskim.

Zgodnie z polityką rachunkowości Gminy dowody księgowe obce podlegają sprawdzeniu przez właściwych pracowników pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Potwierdzeniem dokonania kontroli merytorycznej jest zamieszczenie na odwrocie dokumentu właściwego opisu, natomiast potwierdzenie kontroli formalno-rachunkowej następuje w formie złożenia podpisu na dowodzie księgowym. Należy podkreślić, że w polityce rachunkowości Gminy brak jest zapisów pozwalających na możliwość zamieszczania ww. danych na oddzielnym załączniku.

(dowód: akta kontroli od str. 524 do str. 560)

Zgodnie z wyjaśnieniem Jednostki, przyczyną stwierdzonego uchybienia był brak możliwości zamieszczenia opisów na odwrocie dokumentów z uwagi ich format. Skutkowało to opisaniem not obciążeniowych niezgodnie z polityką rachunkowości Gminy.

Ad 4. Sprawozdawczość

Nieterminowe złożenie rocznego sprawozdania rozliczającego dopłatę

Ustalono, że Jednostka przedłożyła roczne sprawozdanie rozliczające dopłatę za 2021 r. w dniu 22 lutego 2022 r., tj. po 1 dzień po wymaganym terminie, który wypadał w dniu 21 lutego 2022 r.

(dowód: akta kontroli od str. 643 do str. 646)

Gmina w piśmie z dnia 22 lutego 2022 r. wyjaśniła, że „W związku ze złożeniem sprawozdania rocznego rozliczającego dopłatę w dniu 22.02.2022 r. (termin do dnia 21.02.2022 r.) Gmina Drawsko Pomorskie wyjaśnia, że w wyniku omyłki nastąpiło przeoczenie właściwego terminu na złożenie sprawozdania. W związku z powyższym, pomimo braku wezwania od Pana Wojewody, Gmina w dniu 22 lutego br. przekazała sprawozdanie roczne rozliczające dopłatę w ramach ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej za 2021 r.

(dowód: akta kontroli str. 645)

Mając na uwadze wyjaśnienia Jednostki należy zauważyć, że zgodnie z §5 ust. 1 pkt 6 umowy nr 4/IR/FRPA/2021 Organizator zobowiązany był przedłożyć Wojewodzie roczne sprawozdanie rozliczające dopłatę do dnia 21 lutego 2022 r.

(dowód: akta kontroli od str. 144 do str. 158)

Zgodnie z wyjaśnieniem Jednostki przyczyną stwierdzonego uchybienia było przeoczenie właściwego terminu na złożenie sprawozdania. Skutkowało to nieprzestrzeganiem zapisów zawartych w umowie z Wojewodą i nieterminowym złożeniem rocznego sprawozdania rozliczającego dopłatę.

Wykazanie nieprawidłowej kwoty środków własnych w załączniku do korekty rocznego sprawozdania rozliczającego dopłatę

Stwierdzono, że Gmina w załączniku do korekty sprawozdania rocznego wykazała, że kwota środków własnych poniesionych na zadanie wyniosła 192 199,51 zł, co było niezgodne z przedłożoną ewidencją księgową. Poniżej tabela w tym zakresie.

Kwota środków własnych (ewidencja księgowa)	Kwota środków własnych (załącznik do sprawozdania rocznego)	Różnica
1	2	3(1-2)
182 831,87 zł	192 199,51 zł	-9 367,64 zł

(dowód: akta kontroli od str. 466 do str. 468 oraz od str. 649 do str. 650)

W związku ze stwierdzoną rozbieżnością Gmina wyjaśniła, że: „(...) kwota 9 367,64 złote (wynika z rozliczenia IV kwartału 2021 roku) – podlegająca rozliczeniu w rocznym rozrachunku rekompensaty należnej Operatorowi za rok 2021 zgodnie z umową o świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego. Dodatkowo zgodnie z umową co roku przeprowadzany jest audyt rekompensaty należnej Operatorowi. Audyt za rok 2021 zostanie przeprowadzony w II kwartale 2022 roku”.

(dowód: akta kontroli od str. 54 do str. 59 oraz od str. 73 do str. 83)

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia należy zauważyć, że Jednostka jako Organizator przewozów, zobowiązana była sfinansować część ceny usługi w wysokości nie mniejszej niż 10% kwoty rzeczywistego deficytu. W załączniku do sprawozdania rocznego powinna zatem wykazywać prawidłowe dane w zakresie kwoty środków własnych poniesionych na to zadanie. Ujęcie w tym dokumencie kwoty wyższej o 9 367,64 zł może budzić bowiem wątpliwości, co do rzeczywistej kwoty deficytu ogółem oraz kwoty środków własnych poniesionych na to zadanie.

Zgodnie z wyjaśnieniem Gminy przyczyną stwierdzonego uchybienia było ujęcie w załączniku do korekty sprawozdania kwoty 9 367,64 zł, która będzie podlegała rozliczeniu w rocznym rozrachunku rekompensaty należnej Operatorowi. Powyższe skutkowało wykazaniem w ww. załączniku nieprawidłowej kwoty środków własnych wydatkowanych na zadanie.

Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia

1. Wyjaśnienia Zastępcy Burmistrza Drawska Pomorskiego z dnia 28 marca 2022 r.

	2. Wyjaśnienia Zastępcy Burmistrza Drawska Pomorskiego z dnia 29 marca 2022 r. 3. Wyjaśnienia Zastępcy Burmistrza Drawska Pomorskiego z dnia 8 kwietnia 2022 r. 4. Wyjaśnienia Burmistrza Drawska Pomorskiego z dnia 15 kwietnia 2022 r.
Ocena obszaru kontroli	Prawidłowość realizacji zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej dofinansowanych przez dopłatę do ceny usługi ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, w tym prawidłowość wyliczenia dopłaty w 2021 r. ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.
Wnioski dotyczące uzyskanych efektów zrealizowanego zadania	W wyniku naborów ogłoszonych w 2020 roku przez Wojewodę Zachodniopomorskiego Gmina Drawsko Pomorskie złożyła jeden wniosek o objęcie dopłatą na utworzenie połączeń autobusowych na terenie Gminy. Podpisana umowa z wojewodą stworzyła możliwość uruchomienia kursów na 8 liniach komunikacyjnych. Uruchomione dzięki środkom z dopłaty połączenia komunikacyjne pozwoliły usprawnić przemieszczanie się społeczności lokalnej po terenie Gminy. Dofinansowanie z Funduszu umożliwiło mieszkańcom Gminy Drawsko Pomorskie dopasować połączenia komunikacyjne do ich potrzeb, w zakresie dostępu do pracy, ośrodków zdrowia, urzędów. Przedstawiona przez Gminę Drawsko Pomorskie dokumentacja z realizacji zadania, dofinansowanego ze środków Funduszu, wykazała, że cel zadania został zrealizowany. Ocena pozytywna z nieprawidłowościami wynika m.in. z nieprzedłożenia na dzień kontroli rozkładów jazdy, dokumentujących rzeczywistą liczbę kursów realizowanych na linii 6 i 7 oraz dokonaniem zwrotu odsetek od środków Funduszu w kwocie 40,46 zł po terminie określonym w umowie o dopłatę.
Wpis do książki kontroli	Nr 6
Zalecenia	W przypadku realizacji tego rodzaju zadań w przyszłości zalecam: 1. Do wniosku o objęcie dopłatą załączać wszystkie wymagane załączniki, które zostały zweryfikowane i w sposób prawidłowy potwierdzają dane zawarte w tym wniosku. 2. Przedkładać rozkłady jazdy, które zostały zweryfikowane i przedstawiają prawidłowe dane w zakresie liczby zrealizowanych kursów na danej linii komunikacyjnej.

	3. W umowie z operatorem zawierać wszystkie zapisy określone w art. 25 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. 4. W ewidencji księgowej wykazywać wydatki z dopłaty do wysokości rzeczywiście otrzymanej kwoty dopłaty. 5. Zwrotu odsetek od środków Funduszu zgromadzonych na rachunku bankowym dokonywać w terminie określonym w umowie zawartej z wojewodą. 6. We wniosku o objęcie dopłatą wykazywać prawidłową ilość zatrzymań autobusów na przystankach komunikacyjnych. 7. W dokumentach dotyczących realizowanego zadania zapewnić spójność w zakresie przebiegu tras linii komunikacyjnych. 8. We wnioskach o dopłatę prawidłowo wykazywać kwotę dopłaty, która pozostała do wykorzystania z poprzedniego okresu rozliczeniowego. 9. Opisy potwierdzające sprawdzenie not obciążeniowych pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym umieszczać na tych dokumentach zgodnie z zasadami obowiązującymi w polityce rachunkowości Gminy. 10. W dokumentach merytorycznych załączanych do sprawozdania rocznego rozliczającego dopłatę wykazywać prawidłowe dane w zakresie kwoty poniesionych środków własnych Gminy. 11. Roczne sprawozdanie rozliczające dopłatę przedkładać w terminie określonym w umowie zawartej z wojewodą.
Pouczenie	– O sposobie wykonania zaleceń albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia. – Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
PODPIS KIEROWNIKA JEDNOSTKI KONTROLUJĄCEJ	z upoważnienia WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO <i>Mateusz Wagemann</i> II WICEWOJEWODA ZACHODNIOPOMORSKI